

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18417

Θέμα 322^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 663-682**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΚΡ. Ὅστις δ' ὑπερβάς ἢ νόμους βιάζεται
ἢ τούπιτάσσειν τοῖς κρατοῦσιν νοεῖ,
οὐκ ἔστ' ἐπαίνου τοῦτον ἐξ ἐμοῦ τυχεῖν. 665
Ἄλλ' ὄν πόλις στήσειε, τοῦδε χρῆ κλύειν
καὶ σμικρὰ καὶ δίκαια καὶ τάναντία.
Καὶ τοῦτον ἂν τὸν ἄνδρα θαρσοίην ἐγὼ
καλῶς μὲν ἄρχειν, εὖ δ' ἂν ἄρχεσθαι θέλειν,
δορός τ' ἂν ἐν χειμῶνι προστεταγμένον 670
μένειν δίκαιον κἀγαθὸν παραστάτην.
Ἀναρχίας δὲ μείζον οὐκ ἔστιν κακόν·
αὕτη πόλεις ὄλλυσιν, ἧδ' ἀναστάτους
οἴκους τίθησιν, ἧδε συμμάχου δορός
τροπὰς καταρρήγνυσι· τῶν δ' ὀρθουμένων 675
σώζει τὰ πολλὰ σώμαθ' ἢ πειθαρχία.
Οὕτως ἀμυντέ' ἐστὶ τοῖς κοσμουμένοις,
κοῦτοι γυναικὸς οὐδαμῶς ἤσσητέα·
κρεῖσσον γάρ, εἴπερ δεῖ, πρὸς ἄνδρὸς ἐκπεσεῖν,
κοῦκ ἂν γυναικῶν ἦσσονες καλοῖμεθ' ἄν. 680
- ΧΟ. Ἡμῖν μὲν, εἰ μὴ τῷ χρόνῳ κεκλέμμεθα,
λέγειν φρονούντως ἄν λέγεις δοκεῖς πέρι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἀναρχίας δὲ μείζον ... ἦσσονες καλοῖμεθ' ἄν.*

(Μονάδες 30)

Από την αναρχία όμως δεν υπάρχει μεγαλύτερο κακό. Αυτή και πόλεις καταστρέφει, αυτή και σπίτια αναστατώνει, αυτή και κάνει να σπάσει η παράταξη και να τραπέι

σε άτακτη φυγή ο συμμαχικός στρατός· ενώ από αυτούς που πειθαρχούν η πειθαρχία σώζει τους πολλούς. Έτσι (γι' αυτό) πρέπει να υπερασπίζεται κανείς τα βασιλικά διατάγματα (τους νόμους) και με κανέναν τρόπο δεν πρέπει να νικιέται ένας άνδρας από μια γυναίκα· γιατί είναι προτιμότερο, αν έτσι πρέπει (αν χρειαστεί), να χάσουμε την εξουσία από έναν άνδρα, και έτσι δεν θα χαρακτηριστούμε (δεν θα αποκαλούμαστε) κατώτεροι από γυναίκες.

2. Να εντοπίσετε στο παρακάτω κείμενο δύο ανακρίβειες και στη θέση τους να γράψετε το σωστό.

Ο Σοφοκλής αποτέλεσε πρότυπο ολοκληρωμένου πολίτη των κλασικών χρόνων λόγω των σωματικών του προσόντων, της πνευματικής και ψυχικής του καλλιέργειας. Υπηρέτησε την πατρίδα του πολεμώντας στη ναυμαχία της Σαλαμίνας. Έλαβε μέρος σε τριάντα περίπου δραματικούς αγώνες, παίρνοντας περισσότερα από είκοσι πρώτα βραβεία. Από τα έργα του σώθηκαν ακέραια μόνο τα εξής επτά: *Αΐας, Έλένη, Τραχίνιαι, Οιδίπους Τύραννος, Ήλέκτρα, Φιλοκτήτης και Οιδίπους επί Κολωνῶ.*

(Μονάδες 10)

α) Ο Σοφοκλής έλαβε μέρος στον εορτασμό της νίκης για τη ναυμαχία της Σαλαμίνας (δεν συμμετείχε σε αυτή).

β) Από τα 123 **δράματά** του σώθηκαν **ακέραια μόνον επτά** και ένα μέρος από το σατυρικό δράμα *Ιχνευταί*. Από τις **τραγωδίες** που σώθηκαν αρχαιότερη είναι ο *Αΐας* ακολουθούν: *Άντιγόνη, Τραχίνιαι, Οιδίπους Τύραννος, Ήλέκτρα, Φιλοκτήτης*, και τελευταία ο *Οιδίπους επί Κολωνῶ*.

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) βούλομαι
2. θέλω	β) χρή
3. κλύω	γ) φημί
4. δοκῶ	δ) ἀκούω
5. δει	ε) καλῶ
	στ) γιγνώσκω
	ζ) οἶομαι

(Μονάδες 5)

1. γ)
2. α)
3. δ)
4. ζ)
5. β)

Περισσεύουν τα ε) και στ).

β) *ὕπερβάς, προστεταγμένον, συμμάχου, καταρρήγνυσι, ἔκπεσεῖν*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

(Μονάδες 5)

ὕπερβάς → ὑπέρ + βαίνω
προστεταγμένον → πρόσ + τάττ(σσο)μαι
συμμάχου → σύν + μάχη
καταρρήγνυσι → κατά + ῥήγνυμι
ἐκπεσεῖν → ἐκ + πίπτω

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλολόγος